

TRANSPORTNO OSIGURANJE

ENGLJSKI APELACIONI SUD

Presuda od 13. II 1961.

Jones Construction Co. and Others c/a
Alliance Assurance Company, Ltd.

Produljenje police osiguranja

Izvodjači objekta Brane Derbendi Khan na rijeci Diyalah-Sirwan u Iraku, Jones Construction Co. zajedno s još dva građevna poduzeća, sklopivši ugovor o izgradnji te brane s iračkim Ministarstvom za razvoj, zaključili su ugovor o osiguranju čitavog objekta i radova s nekoliko osiguravajućih kompanija, od kojih je tužena Alliance Assurance Co. preuzela najveće osiguranje i prema tome i najveći rizik.

U skladu s ugovorom o osiguranju, ovo traje 45 mjeseci, i 12 mjeseci potrebnih za održavanje objekta, dakle, ukupno 57 mjeseci. Obzirom da je vrijednost ugovorenih radova iznosila 32,200.000 dolara, to je i osigurana vrijednost prema polici iznosila punih 32,200.000.- dolara. Osiguranje je bilo utvrđeno da traje od 8. I 1956. do 30. IX 1959. godine, više 12 mjeseci, time da su moguća produljenja ovoga razdoblja pod posebnim uvjetima.

Dne 21. I 1958. godine između stranaka postignuto je sporazumno produljenje ugovora o osiguranju za daljnjih pet mjeseci, tj. do 1. III 1960. Kratko vrijeme nakon postignutog sporazuma, izvodjači su naišli na poteškoće u izgradnji brane, pa su zatražili daljnje produljenje vremena osiguranja za daljnjih 330 dana. Budući da su osiguratelji odbili pristati na daljnje produljenje ugovora o osiguranju, to su izvodjači pokrenuli sudski postupak, i tužbom tražili da se utvrdi da je tuženi osiguratelj dužan pristati na produljenje police osiguranja.

Prvostepeni sud odbio je utvrditi da je osiguratelj dužan pristati na produljenje ugovora. Tužitelj je uložio žalbu protiv te presude, tvrdeći da se na ugovor o osiguranju mora gledati u njegovoj cjelovitoj svrsi, a ta je osiguranje svih radova za čitavo vrijeme trajanja izvedbenog ugovora.

Prema tome, vrijeme osiguranja mora se poklapati s vremenom trajanja radova prema izvedbenom ugovoru. Tužitelj se pozivao na princip, prema kojem se moraju izbaciti ili izmijeniti oni nejasni ili oprečni dijelovi pismenog ugovora, koji su protivni osnovnoj namisli čitavog posla. Drugostepeni je sud, međutim, odbio priznanje da u ovom slučaju postoje nejasne ili oprečne odredbe pismenog ugovora, nalazeći da je taj potpuno jasan, i da nedvomislano daje osiguratelju pravo da produlji, ili da odbije produljenje ugovora o osiguranju. Sud se pozvao na onu uvodnu odredbu police o osiguranju, izdane osiguraniku u samom početku osiguranja, koja predviđa i buduća osiguranja, ali samo za ono vrijeme "za koje će osiguranik platiti, a osiguratelj prihvati premiju zatraženu za ovakvo produljenje uvjeta iz ove police".

Argumente tužitelja da "prihvatiti" iz police u stvari znači samo "primiti" uplatu, jer je prema polici osigurana čitava vrijednost objekta za čitavo vrijeme trajanja izvedbenog ugovora, te i za razdoblje održavanja (maintenance period) od 12 mjeseci, koje može nužno nastupiti samo nakon dovršetka objekta. Sud je to odbacio, smatrajući da osiguratelj ima pravo odlučiti da li će pristati na produljenje snišanja rizika, te je potvrdio presudu nižeg suda.

/LLIR, 1961, str. 121-131/

S.V.

Bilješka.- Premda se gornja presuda ne odnosi na transportno osiguranje, ipak ju objavljujemo radi načelnog stajališta, koje je sud u njoj zauzeo u pogledu produženja police osiguranja, a koje stajalište može doći do primjene i u transportnom osiguranju. Osobito može biti ovo stajalište primjenjivo kod ugovora o osiguranju brodova u gradnji.